

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

October 2020 | HR

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

UREDNIŠTVO

[Uvodnik](#)

Drage čitateljice, dragi čitatelji,

dolaskom novih članova i članica – kojih je više od 40 % – ovog listopada započinje novo razdoblje za Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO).

Novi su članovi i članice imenovani i sve je spremno za početak sljedećeg petogodišnjeg mandatnog razdoblja EGSO-a. Novi članovi i članice, s jedinstvenim stručnim iskustvima i svježim entuzijazmom koji donose, uvijek su za EGSO predstavljali važan izvor nadahnuća.

Novo političko mandatno razdoblje započinje u trenutku dosad najvećih izazova za Europu i Europsku uniju. Pandemija uzrokovana koronavirusom i dalje hara kontinentom izazivajući veliku zdravstvenu, socijalnu i gospodarsku krizu. Uz to se EU nalazi i u izrazito zahtjevnom geopolitičkom okruženju.

Odbor, koji u središte svojih mišljenja i aktivnosti stavlja građane i građanke, daje važan doprinos ostvarenju prioriteta Europske unije. Danas je više no ikad prije nužno osigurati da se prilikom osmišljavanja novih europskih politika i inicijativa čuje i glas civilnog društva. Odbor će raditi na ključnim područjima politika koja su zaista važna građanima, uključujući snažniju europsku zdravstvenu uniju, europski zeleni plan, ljudska prava i vladavinu prava, novi pakt za migracije te digitalnu transformaciju i posljedice Brexita. Raspravljat ćemo o raznim prijedlozima politika koji jasno iziskuju blisku suradnju svih razina upravljanja.

EGSO će u potpunosti ispuniti svoje zadaće tako što će raditi u državama članicama, održavati i razvijati svoju mrežu kontakata s nacionalnim i europskim organizacijama civilnog društva te stavljati naglasak na uvažavanje stvarnih iskustava i težnji javnosti i poduzeća.

To ćete nam – pored već postojećih stručnjaka – omogućiti upravo vi! Vaša predanost, neumorni doprinos i posrednički rad dodaju autentičnu perspektivu i pridonose stvarnoj dodanoj vrijednosti aktivnosti Odbora. Suradujući s drugim institucijama možemo nastupiti složno i pronaći zajednička, kohezivna rješenja.

Koristim ovu priliku da poželim dobrodošlicu svim novim članicama i članovima iz cijele Europe. Želim vam sve najbolje u sljedećih pet godina, koje će biti presudne za budućnost Europske unije i našeg Odbora.

Gianluca Brunetti

Glavni tajnik EGSO-a

KALENDAR

3. - 4. studenog 2020., Bruxelles, Belgija

[konferencija dionika kružnog gospodarstva](#) (putem interneta)

2. - 3. prosinca 2020., Bruxelles, Belgija

plenarno zasjedanje EGSO-a

DOĐITE & POSJETITE NAS... VIRTUALNO!

EGSO pokreće virtualne razgovore s EGSO-om (EESC Online Talks) kao alternativu posjetima na licu mjesta

EGSO-ova Služba za posjete godišnje ugošćuje tisuće posjetitelja iz cijele Europe i ostatka svijeta i veoma raznolikoj publici predstavlja aktivnosti Odbora i način na koji funkcionira Europska unija.

Međutim, uslijed pandemije COVID-a 19 EGSO je privremeno zatvoren za vanjske posjetitelje.

EGSO stoga pokreće **virtualne razgovore s EGSO-om** kao alternativu tradicionalnim posjetima.

Tijekom tih virtualnih susreta posjetitelji će se moći upoznati s **funkcioniranjem EGSO-a i njegovom ulogom** u postupku donošenja odluka u EU-u.

Ako želite rezervirati **virtualni razgovor s EGSO-om** za članove vaše organizacije ili druge relevantne dionike, molimo vas da pošaljete poruku na visitEESC@eesc.europa.eu.

Radujemo se vašem skorom odgovoru! (cl)

EU I AFRIKA: USUSRET RAVNOPRAVNIJEM PARTNERSTVU

U ožujku 2020. predsjednica Europske komisije **Ursula von der Leyen** predstavila je novu strategiju za Afriku usmjerenu na preuređenje odnosa između EU-a i afričkih zemalja. Uoči sastanka na vrhu EU-a i Afrike koji se s nestrpljenjem očekuje EGSO je otišao korak dalje i predložio održivo partnerstvo EU-a i Afrike koje se temelji na univerzalnim ljudskim pravima, demokratskim strukturama, dugoročnim ulaganjima u infrastrukturu i punoj uključenosti organiziranog civilnog društva. Predloženi novi odnos između EU-a i Afrike ne može se temeljiti na zastarjelom pristupu industrijskoj politici i rastu koji su štetni za planet i imaju vrlo negativne socijalne posljedice. EGSO smatra da u središtu pozornosti treba biti pravedna raspodjela bogatstva i stvaranje struktura

socijalne države.

Konkretno, EGSO ističe da u okviru partnerstva EU-a za razvoj treba proširiti program Erasmus+ i tako pružiti veću potporu stvaranju lokalnih javnih obrazovnih sustava na svim razinama. Krajnji cilj treba biti sprečavanje „odljeva mozгова” iz Afrike u EU i preokretanje migracijskih tokova.

Luca Jahier, predsjednik EGSO-a kojem upravo istječe mandat, istaknuo je da je Afrika bila jedan od glavnih prioriteta tijekom njegova mandata i naglasio da će tekući projekt izgradnje Afričkog kontinentalnog područja slobodne trgovine stvoriti sinergiju s unutarnjim tržištem EU-a. Predsjednik **Jahier** govorio je i o migracijama i nužnom sudjelovanju afričkog civilnog društva u predstojećem partnerstvu EU-a i AKP-a te zaključio da „Afrika unatoč pandemiji COVID-a 19 nije izgubila središnju ulogu u programu EGSO-a”. (dgf)

EGSO UPOZORAVA NA OPASNOST OD „ZELENOG” TRGOVINSKOG RATA

Otkako je potpisan Kyotski protokol, u raznim pravnim sustavima diljem svijeta uvedeni su sustavi trgovanja emisijama (ETS). Sustav EU-a za trgovanje emisijama najveći je i najdugotrajniji takav sustav te ga treba preispitati u skladu s okvirom klimatske i energetske politike EU-a do 2030. U mišljenju usvojenom na rujanskom plenarnom zasjedanju EGSO iznosi pregled sustava EU-a za trgovanje emisijama i drugih sustava trgovanja emisijama na globalnoj razini te ocrtava pristupe reguliranju trgovine u tom novom dogovoru za tržišta ugljika.

Europski gospodarski i socijalni odbor u svom mišljenju podupire europski zeleni plan, poziva Komisiju da prati lokalna tržišta ugljika širom svijeta kako bi utvrdila najbolje prakse koje bi mogle biti korisne za preispitivanje ETS-a te da ocijeni okolišne i trgovinske prednosti i mane primjene poreza na ugljik na granici u EU-u.

Jedna od ključnih točki u mišljenju jest činjenica da je EGSO zabrinut zbog asimetrije cijena ugljika među raznim jurisdikcijama i tržištima. Naime, ravnopravnost uvjeta u kojima posluju privredni sektori u EU-u i izvan njega mogla bi biti ugrožena zbog razvoja različitih sustava trgovanja emisijama, ali i zbog konkurencije tržišta trećih zemalja koje nemaju ambiciozne klimatske politike. EGSO stoga traži od Komisije da idućih mjeseci predloži mehanizam za porez na ugljik na granici kojim bi se energetska intenzivna industrija u EU-u zaštitila od jeftinijeg uvoza iz trećih zemalja bez klimatskih politika ili s lošim klimatskim politikama. EGSO se zalaže za primjenu poreza na ugljik na granici u skladu s pravilima Svjetske trgovinske organizacije kako bi se spriječio trgovinski rat. (dgf)

„Svjedoci vremena” od sada i NA INTERNETU!

„Svjedoci vremena“ brošura je koju čine 43 svjedočanstva prikupljena od travnja do rujna 2020. od članova i članica EGSO-a iz svih 27 država članica EU-a. Nazvali smo je „Svjedoci vremena“ jer smo željeli da nam članovi ispričaju nešto o tome kako su doživjeli stvarnost koja ih okružuje. Svojim su nas pričama odveli na put po svojem intimnom svijetu i ponudili nas da zaronimo u mozaik krajolika, slika, boja i zvukova. Pozivamo vas da istražite ove autentične priče, tim značajnije jer su intenzivno proživljene.

Željeli bismo zahvaliti članovima koji su doprinijeli brošuri:

Isabel Caño Aguilar, Milena Angelova, Giuseppe Guerini, Adam Rogalewski, Helena de Felipe Lehtonen, Gonçalo Lobo Xavier, Anne Demellenne, Cillian Lohan, Christa Schweng, Georges Dassis, Baiba Miltoviča, Maurizio Reale, Lucie Studničná, Carlos Trias Pintó, Martina Širhalová, Judith Vorbach, Lidija Pavić-Rogošić, Arnold Puech d'Alissac, José María Zufiaur Narvaiza, Yves Somville, Evangelia Kekeleki, Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala, Sofia Björnsson, Irini Pari, Tatjana Babrauskienė, Reet Teder, Peter Schmidt, Kinga Joó, Philip von Brockdorff, Michalis Antoniou, Gunta Anča, Cristian Pîrvulescu, Claudine Otto, Giulia Barbucci, Laure Batut, Bente Sorgenfrey, Karolina Dreszer-Smalec, Dilyana Slavova, Renate Heinisch, Janusz Pietkiewicz, Jože Smole, Martin Siecker and Arnaud Schwartz.

NOVOSTI IZ EGSO-A

Započinje novo mandatno razdoblje EGSO-a s više od 40 % novih članova i članica

Kada u listopadu EGSO započne svoje novo mandatno razdoblje od 2020. do 2025., od 329 članova i članica novih će biti njih 137.

Članovi i članice koji započinju svoj rad u EGSO-u svoj će mandat otpočeti u znaku ograničenja uslijed COVID-a 19. Ograničavanje socijalnih kontakata i hibridni sastanci u Bruxellesu su i dalje pravilo jer stope zaraze rastu diljem Europe.

Svaki pet godina imenuje se 329 članova i članica EGSO-a. U ovom je sastavu **novih više od 40 %**, pa će oni, uz članove kojima je obnovljen mandat, donijeti nove poglede, ideje i energiju.

U novom sastavu udio žena je 33 %, što je porast u odnosu na 27,30 % u prošlom sastavu odnosno 24,70 % u razdoblju 2010. – 2015. Zemlje s najvećim brojem članica bit će Estonija s 85,71 %, te Češka i Hrvatska sa 66,67 %. S druge strane, Portugal i Cipar među članovima koji ih zastupaju nemaju nijednu ženu. U delegaciji Švedske vlada savršena rodna ravnoteža.

Najmlađa članica ima 27 godina, a najstariji član, koji predsjedava plenarnom sjednicom na kojoj će se birati novo vodstvo EGSO-a, ima 76 godina.

Članove i članice imenuje Vijeće na razdoblje od pet godina na temelju prijedloga država članica. Potpuni popis članstva u novom mandatnom razdoblju, od 2020. do 2025. godine, uskoro će biti dostupan na internetskim stranicama EGSO-a.

Predviđeno je da se svih 329 članova i članica – i novi i oni kojima je obnovljen mandat – prvi put sastane 27. listopada u Bruxellesu, a **28. listopada** izabrat će **novog predsjednika ili predsjednicu i dvoje potpredsjednika** (za komunikaciju i proračun) s mandatom od dvije i pol godine.

Funkcija predsjednika rotirajuća je i na njoj se izmjenjuju članovi i članice triju skupina EGSO-a (Skupina poslodavaca, Skupina radnika i Skupina „Raznolikost Europe“). Prethodna dva predsjednika bila su izabrana iz Skupine radnika i Skupine „Raznolikost Europe“.

Svaki član i članica pridružit će se jednoj od triju skupina, koje će također izabrati svojeg predsjednika/predsjednicu na mandat od dvije i pol godine, koji se može obnoviti.

Glavna je uloga EGSO-a savjetovati zakonodavce EU-a (Europska komisija, Europski parlament i Vijeće) o nacrtima zakonodavstva i politikama putem svojih [šest stručnih skupina i jednog savjetodavnog povjerenstva](#), koji obuhvaćaju širok raspon područja politika i pokrivaju socijalna, gospodarska, poljoprivredna, ekološka i prometna pitanja. (dm)

EGSO zaključuje mandat analizom svog doprinosa europskom projektu

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) je 17. rujna, na svom posljednjem plenarnom zasjedanju prije stupanja na dužnost novog sastava u listopadu, održao svečanost zaključenja mandata. **Luca Jahier**, predsjednik EGSO-a od travnja 2018., izrazio je zahvalnost svim članicama i članovima i istaknuo važan doprinos organizacija civilnog društva zastupljenih u EGSO-u europskom projektu.

U posljednjem govoru u svojstvu predsjednika, **Luca Jahier** osvrnuo se na glavne prioritete svog mandata – održivi razvoj, jačanje partnerstva EU-a i Afrike, proširenje EU-a te kulturu kao element koji ujedinjuje Europu. Istaknuo je i doprinos koji je EGSO-a posljednjih godina dao rješavanju izazova s kojima se suočava EU. Na primjer, EGSO je bio prva europska institucija koja je predložila europsku zdravstvenu uniju. Izrazio je nadu da će EGSO aktivno sudjelovati u konferenciji o budućnosti

Europe koju su predložili Europska komisija i Europski parlament.

Predsjednica Europske komisije **Ursula von der Leyen** uputila je video-poruku u kojoj je pohvalila „izvanredan rad“ EGSO-a u proteklih pet godina i njegov velik doprinos zakonodavnom postupku EU-a. Skupu se video-porukom obratio i **David Sassoli**, predsjednik Europskog parlamenta, izrazivši spremnost na bližu suradnju s EGSO-om na stvaranju strukturiranog dijaloga s organiziranim civilnim društvom. Na plenarnom zasjedanju riječ je uzela i **Klara Dobrev**, potpredsjednica Europskog parlamenta, koja je istaknula činjenicu da se „u svijetu ništa ne može promijeniti ako nemamo podršku građana, a uloga je EGSO-a da bude u kontaktu s organiziranim civilnim društvom, s običnim građanima koji dolaze iz različitih sredina i imaju različite potrebe“. (dgf)

COVID-19 je za europski turistički sektor kao ma? koji mu visi nad glavom

Pandemija koronavirusa poharala je europski turistički sektor. U roku od šest mjeseci polovina poduzeća mogla bi propasti ako EU brzo ne poduzme mjere, tvrdi Europski gospodarski i socijalni odbor u svom novom mišljenju.

U [mišljenju](#) Panagiotisa Gkofasa usvojenom u rujnu EGSO tvrdi da, s obzirom na krizu izazvanu COVID-om 19, EU mora nešto poduzeti za opstanak turističkih poduzeća i radnih mjesta njihovih zaposlenika. Nema vremena za gubljenje: za šest mjeseci polovina tih poduzeća možda će morati staviti ključ u bravu.

Kako bi potkrijepio svoje tvrdnje, EGSO je tijekom ljeta proveo [internetsku anketu](#) u kojoj je sudjelovalo 175 organizacija koje predstavljaju tisuće turističkih poduzeća, koja diljem EU-a zapošljavaju stotine tisuća radnika.

Odgovori na upitnik EGSO-a daju prikaz predstojeće katastrofe.

88,2 % ispitanika izjavilo je da je kriza uzrokovana COVID-om 19 na njih „vrlo negativno“ utjecala, 80,6 % predviđa da će ih posljedice krize još teže pogoditi u dugoročnom razdoblju, a 45 % njih očekuje da će preživjeti 2021.

Mišljenje je sastavljeno kao odgovor na komunikaciju Europske komisije „[Turizam i promet od 2020. nadalje](#)“

Procjenjuje se da zbog pandemije COVID-a 19 turistički sektor u EU-u trpi gubitak prihoda u iznosu od oko 1 milijarde eura mjesečno i da bi u 2020. godini mogao izgubiti 6,4 milijuna radnih mjesta.

Kako bi se taj sektor pokrenuo, EU mora prije svega poraditi **na vraćanju povjerenja građana u sigurnost putovanja**, tvrdi EGSO.

U očekivanju cjepiva EGSO podržava ideju o **zdravstvenoj putovnici EU-a** s usklađenim obrascem za lociranje putnika (PLF) i QR-kodovima u kombinaciji s višejezičnom platformom za zdravstvenu pomoć.

Građani i građanke mogli bi se koristiti QR-kodom za pristup informacijama i zdravstvenim uslugama u zemlji koju posjećuju i imati pristup zdravstvenim sustavima i sustavima socijalne sigurnosti u hitnim slučajevima.

Drugi je prioritet osigurati **likvidnost** turističkim poduzećima i njihovim zaposlenicima što je prije moguće jer nedostatak svježeg novca ugrožava njihov opstanak.

EGSO smatra da bi program SURE za ublažavanje problema nezaposlenosti trebao pružati pomoć nezaposlenim radnicima i radnicama u turističkom sektoru i naknadu za plaće MSP-ovima barem do 30. lipnja 2021.

Odbor također smatra da bi EU trebao uspostaviti mehanizam za **praćenje provedbe mjera potpore** jer su se mnogi ispitanici požalili da im nije pružena nikakva financijska pomoć nakon što je EU najavio da je sredstva stavio na raspolaganje. (dm)

Stav EGSO-a o potrebi za instrumentom EU-a za minimalne plaće

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) usvojio je mišljenje „**Pristojne minimalne plaće diljem Europe**“, u kojem daje svoj doprinos raspravi o toj temi koja se trenutno vodi u EU-u.

To razmatračko mišljenje zatražio je Europski parlament nakon što je Komisija najavila da razmatra mogućnost predlaganja pravnog instrumenta kojim bi se osiguralo da svi radnici i radnice u EU-u imaju pravo na minimalnu plaću koja omogućuje pristojan životni standard.

EGSO u tom mišljenju tvrdi da pravedne minimalne plaće mogu doprinijeti smanjenju siromaštva među zaposlenim osobama na rubu siromaštva, uz cjelovite politike aktivnog uključivanja koje su usmjerene na ljude.

Međutim, naglašeno je da se svaka inicijativa EU-a mora osmisliti na temelju točne analize stanja u državama članicama te da se mora u potpunosti poštovati uloga i autonomija socijalnih partnera, kao i različiti modeli odnosa između poslodavca i radnika.

Kad je riječ o daljnjim koracima, tri skupine u EGSO-u – koje predstavljaju poslodavce, sindikate i organizacije civilnog društva u EU-u – iznijele su različite stavove.

U ime Skupine poslodavaca EGSO-a izvjestitelj **Stefano Mallia** izjavio je: „Skupina poslodavaca smatra da EU nema nikakve nadležnosti u području plaća, a pogotovo ne u pogledu visine plaća, te da je određivanje minimalnih plaća pitanje za nacionalnu razinu o kojem se odlučuje u skladu sa specifičnim obilježjima svakog nacionalnog sustava. Mora se izbjeći svako neprimjereno djelovanje EU-a, posebno u ovom trenutku. U slučaju da je socijalnim partnerima potrebna pomoć, specifičnom potrebama trebamo se posvetiti promicanjem razmjene najboljih praksi i izgradnjom kapaciteta. Ne smijemo se zavaravati idejom da se isti pristup može primijeniti u svim situacijama, što bi moglo imati velike negativne posljedice.“

Kao predstavnik Skupine radnika EGSO-a, izvjestitelj **Oliver Röpke** izjavio je: „Osigurati da radnici i radnice posvuda u EU-u imaju pristojnu minimalnu plaću mora biti osnovni dio strategije oporavka EU-a. Skupina radnika smatra da nema nikakve sumnje oko toga da bi svi radnici i radnice u EU-u trebali biti zaštićeni pravednim minimalnim plaćama koje omogućuju pristojan životni standard bez obzira na to gdje rade. Kolektivno pregovaranje ostaje najdjelotvorniji način da se osiguraju pravedne plaće te ga se mora jačati i promicati u svim državama članicama. Stoga pozdravljamo priznanje Komisije da ima prostora za djelovanje EU-a u promicanju uloge kolektivnog pregovaranja u zalaganju za veću pokrivenost minimalnom plaćom i njezinu primjerenost. (II)

Nakon klimatskih štrajkova mladih, vrijeme je da se mladima dâ mjesto za stolom

Klimatska kriza s kojom se svijet danas suočava mobilizirala je milijune mladih diljem svijeta, mnogi od njih duboko su pogođeni prijetnjom koju ona predstavlja za njihovu budućnost. Istodobno su upravo mladi u mnogo navrata pokazali svoju energiju, kreativnost i motivaciju da dovedu u pitanje postojeće neodržive modele te potaknuli donositelje odluka na usvajanje ambicioznih politika. No i dalje postoji velika diskrepancija između spremnosti da ih se sasluša i da se zaista djeluje u skladu s njihovim zahtjevima.

Smatrajući da je formalna uključenost mladih ključna u svim fazama postupaka donošenja odluka EU-a, EGSO u svojem mišljenju nastoji smanjiti tu diskrepanciju.

"I Europi i svijetu potrebna je ambicioznost, vodstvo i djelovanje. Naši se sustavi temelje na posuđivanju nauštrb budućnosti; krajnje je vrijeme da se počne ulagati u budućnost", naglasio je izvjestitelj **Cillian Lohan**.

S tim u vezi EGSO predlaže uspostavu **okruglih stolova s mladima za klimu i održivost**, čiji bi domaćin trebao biti EGSO u suradnji s Komisijom i Parlamentom, kao i uključivanje jednog predstavnika ili predstavnice mladih u službeno izaslanstvo EU-a na sastancima Konferencije stranaka UNFCCC-a.

To je prilika – kakva se javlja jednom u generaciji – da ispravimo sistemske nejednakosti i krenemo prema boljoj budućnosti. (mr)

Svjetski dan hrane: strategiju „od polja do stola“ EU mora pretvoriti u svrsishodne i pravovremene mjere, isti?e EGSO

EGSO je već godinama među glavnim pobornicima sveobuhvatne prehrambene politike EU-u s ciljem osiguravanja zdrave prehrane iz održivih prehrambenih sustava, uz povezivanje poljoprivrede s ishranom i uslugama ekosustava te osiguravanje lanaca opskrbe kojima se štiti javno zdravlje čitavog europskog društva.

Odbor smatra da se ti ciljevi u predloženoj strategiji „od polja do stola“ ne odražavaju u dovoljnoj mjeri.

Jedno od glavnih sredstava za provođenje te strategije jest proračun zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), na koji odlazi oko 40 % ukupnih

rashoda EU-a. Shodno tomu, proračun ZPP-a trebao bi se povećati u skladu s navedenim ciljevima.

Jednako tako, strategija se ne bavi problemom održivog upravljanja zemljištem i pristupom zemljištu, a to je jedna od glavnih prepreka obnovi poljoprivrednog stanovništva. Istovremeno, plaćanja u okviru ZPP-a čija je funkcija potpora dohotku imaju izuzetno bitnu ulogu, a tako će i ostati još godinama iako se poduzimaju koraci da se osiguraju cijene hrane koje odražavaju stvarne troškove proizvodnje.

Još jedan velik problem za poljoprivrednike u EU-u jest konkurencija uvezenih proizvoda koji nisu u skladu s ciljevima u pogledu održivosti. Odbor stoga poziva EU da osigura istinsku uzajamnost standarda u povlaštenim trgovinskim sporazumima.

Pred Europom i svijetom još je dug put prije nego što postanu potpuno održivi. Europa ima sredstva i znanja da to postigne. Dokažimo da imamo i potrebnu političku volju i predanost. Budimo primjer drugima. (mr)

Jasno? a u vezi sa statusom radnika može pridonijeti pravednim radnim uvjetima u ekonomiji platformi

Europski gospodarski i socijalni odbor pozvao je EU i države članice da rade na pojašnjenju uvjeta zapošljavanja u ekonomiji platformi jer nedostatak standardiziranih definicija statusa radnika i poslodavaca može otežati primjenu radnog zakonodavstva i ostvarivanje mnogih prava na zaštitu radnika.

Glavni koncepti koje treba pojasniti oni su kojima se platforme definiraju kao „posrednici između ponude i potražnje“ a ne kao „poslodavci“. To dovodi do toga da se radnici smatraju „samozaposlenima“ a ne „zaposlenima“, čime ih se pak često lišava pravne i socijalne zaštite, uključujući zdravstvenu zaštitu i sigurnost na radu kao i zaštitu radnog mjesta. Važnost tog pitanja izbila je u prvi plan naročito tijekom sadašnje

pandemije.

EGSO predlaže da EU i države članice za potrebe uvođenja kriterija za utvrđivanje statusa radnika kao zaposlenog ili samozaposlenog usvoje koncept ekonomske ovisnosti i podređenosti. Također smatra da bi EU i države članice trebali pažljivo razmotriti mogućnost usvajanja načela da se radnik smatra zaposlenikom u nedostatku dokaza o suprotnome. Međutim, istinski samozaposleni radnici smjeli bi zadržati taj status ako to žele.

EGSO je među prednostima ekonomije platformi prepoznao fleksibilnost i autonomiju rada, dodatna primanja radnika i lakši pristup ranjivih osoba zapošljavanju, ali je upozorio i na rizike koji se ne smiju podcijeniti.

Riječ je o tome da su radnici izloženi riziku od uskraćivanja osnovnih prava, uključujući i pravo na organiziranje i kolektivno pregovaranje, ali i o opasnostima za društvo u cjelini, s obzirom na povećani rizik

od tržišnog natjecanja zasnovanog na slabljenju socijalnih standarda. To ima štetne posljedice i na poslodavce, koji su izloženi neodrživom pritisku konkurenata, ali i na države članice, koje gube prihode od poreza i doprinosa za socijalno osiguranje.

EGSO je svoje argumente iznio u mišljenju „[Pravedni radni uvjeti u ekonomiji platformi](#)“, koje je sastavljeno na zahtjev njemačkog predsjedništva EU-a i usvojeno na rujanskom plenarnom zasjedanju Odbora. Izvjestitelj za mišljenje bio je **Carlos Manuel Trindade** iz Portugala. (II)

[Biološka raznolikost dio je koji nedostaje u kompleksnoj slagalici strategija EU-a](#)

EU još od 1992. godine pokušava provesti strategije biološke raznolikosti, ali bez većih rezultata. Razlog je tome uglavnom slaba primjena pravnog okvira na nacionalnoj razini, kao i nedovoljna financijska sredstva za potrebne mjere.

EGSO pozdravlja novu predanost Komisije i napore koje ulaže u razvoj strategije za biološku raznolikost u kojoj se iznose ciljne vrijednosti koje je potrebno ostvariti do 2030., kao dio djelovanja za ostvarivanje zelenog plana EU-a.

Izvjestitelj **Antonello Pezzini** i suizvjestitelj **Lutz Ribbe** smatraju da je ova strategija pravi način za postavljanje biološke raznolikosti u Europi u središte oporavka nakon pandemije COVID-a 19 u korist ljudi, klime i planeta, čime bi se priroda vratila u naš život.

EU treba uložiti znatno veće napore u zaštitu naših preostalih prirodnih resursa uz pomoć kampanja za podizanje svijesti i komunikaciju. EGSO također smatra da je nužno povećati površinu zaštićenih područja, naročito područja koja su strogo zaštićena, kako bi se obnovila staništa i zaustavio gubitak vrsta.

EGSO nadalje ističe da se ne može očekivati da će troškove zaštite biološke raznolikosti snositi poljoprivrednici i vlasnici šuma. Baš naprotiv, osiguravanje tog „javnog dobra i vrijednosti“ za njih bi trebao biti koristan izvor prihoda.

U pripremi za idući sastanak Konvencije o biološkoj raznolikosti, koji će se održati u Kini 2021., mora se učiniti mnogo više za zaštitu globalne biološke raznolikosti. Vrijeme je da Europa preuzme vodeću ulogu i uvjeri ostale aktere da su usvojene strategije vrijedne provedbe. (mr)

EGSO poziva na izradu akcijskog plana EU-a za osiguravanje pravednih i održivih globalnih lanaca opskrbe

Koronakriza je razotkrila krhkost lanaca opskrbe, ali i ranjivost radnika i negativne socijalne, zdravstvene i sigurnosne posljedice poslovnih aktivnosti unutar današnjih lanaca opskrbe. U ovom ključnom trenutku za konkretno političko djelovanje i donošenje odluka njemačko predsjedništvo EU-a i Europski parlament zatražili su od EGSO-a da iznese svoje preporuke. U dvama mišljenjima usvojenima na rujanskom plenarnom zasjedanju Odbor poziva Europsku komisiju da razvije europski akcijski plan i uvede obvezu dužne pažnje u globalnim lancima opskrbe.

Jedno od njih je razmatračko mišljenje u kojemu EGSO poziva na izradu europskog akcijskog plana za ljudska prava, dostojanstven rad i održivost globalnih lanaca opskrbe, koji bi se oslanjao na obvezujuće međusektorske pravne propise EU-a o obvezi dužne pažnje u pogledu ljudskih prava i o odgovornom poslovnom ponašanju. Šira definicija trebala bi obuhvaćati ljudska prava, uključujući prava radnika i sindikata, te biti utemeljena na nizu međunarodnih instrumenata.

Usporedno s radom na akcijskom planu, EGSO savjetuje Europski parlament o europskoj pravnoj inicijativi kojom se uvodi obveza dužne pažnje u pogledu ljudskih prava i utjecaja poslovnih praksi na okoliš. Inicijativom koju je u travnju 2020. najavio europski povjerenik Didier Reynders i čije se pokretanje očekuje 2021. uvest će se pravna obveza za poduzeća koja posluju u EU-u da utvrđuju, sprečavaju, ublažavaju i snose odgovornost za negativne posljedice svojih aktivnosti na ljudska prava i prava radnika te na okoliš. (dgf)

Sektor sirovina EU-a: EGSO poziva na digitalizaciju rudarstva

Osiguravanje održivog pristupa sirovinama, što uključuje metale, industrijske minerale i građevinske sirovine, a posebno kritične sirovine, iznimno je važno za gospodarstvo EU-a, u kojem najmanje 30 milijuna radnih mjesta ovisi o dostupnosti sirovina. Aktualna pandemija COVID-a 19 pokazala je važnost digitalne transformacije.

EGSO je na rujanskom zasjedanju, i to u ključnom trenutku provedbe zelenog plana i europskog plana oporavka, donio samoinicijativno mišljenje **„Digitalno rudarenje u Europi: Nova rješenja za održivu proizvodnju sirovina“**.

U tom mišljenju EGSO preporučuje digitalizaciju sektora sirovina EU-a kao jedinstvenu priliku za jačanje otpornosti lanaca opskrbe europske industrije, poboljšanje ekološke djelotvornosti sektora minerala te unaprjeđivanje transparentnosti i dijaloga s građanima i zajednicama na koje utječu rudarske aktivnosti.

Izjavitelj za to mišljenje **Marian Krzaklewski** izjavio je: „Za digitalnu transformaciju sektora rudarstva potreban ambiciozan pristup uvođenju zakonskih i regulatornih promjena, koje bi se trebalo provoditi pod vodstvom nadnacionalnih organizacija i na razini međunarodnog prava.“

EGSO ističe važnost uspostavljanja globalne sveobuhvatne mreže informacija o mineralima na kojoj će se temeljiti digitalna transformacija i donošenje informiranih odluka na razini EU-a. Zajednički istraživački centar (JRC) razvija i održava europski informacijski sustav o sirovinama, što EGSO uviđa.

EGSO smatra da EU i države članice moraju aktivno podržati digitalnu transformaciju sektora rudarstva u EU-u. To je ključan korak u povećanju otpornosti industrije EU-a i vrijednosnog lanca sirovina. Rudnici koji upotrebljavaju digitalnu tehnologiju, uključujući integriranu automatizaciju, kognitivne mreže i analitiku u stvarnom vremenu, učinkovitiji su, čišći i sigurniji. Smanjen ekološki otisak i sigurnije radno okruženje lakše se ostvaruju u „pametnim rudnicima“, a to je ključno kako bi se dobila potpora društva za obavljanje te djelatnosti u Europi. (ks)

Zrakoplovstvo – EGSO poziva Komisiju da donese sveobuhvatan plan oporavka

EGSO poziva Europsku komisiju da razvije sveobuhvatan plan za oporavak europskog zrakoplovstva u cjelini i predvidi posebne resurse za potporu svim podsektorima i njihovoj radnoj snazi. U mišljenju **Thomasa Kroppa** usvojenom na plenarnom zasjedanju u rujnu, Odbor je ustvrdio da treba reagirati donošenjem ambicioznih i koordiniranih politika i pritom povući jasnu crtu između početne kratkotrajne faze oporavka i potrebe da se srednjoročno i dugoročno osigura međunarodna konkurentnost tog sektora i jednaki uvjeti za sve.

Sa margina plenarnog zasjedanja, **g. Kropp** je napomenuo:

„Zrakoplovstvo se već suočavalo s krizama, ali ovako nešto još nikad nismo vidjeli. Prema najnovijim procjenama sektor zrakoplovstva neće se u potpunosti oporaviti prije 2024. godine. Europske institucije i druga međunarodna tijela tek trebaju koordinirati regulatorne mjere da bi mogli

uspostaviti međunarodne standarde. Zrakoplovstvo ne čine samo zrakoplovne kompanije, tu su i drugi bitni akteri poput zračnih luka, pružatelja usluga u zračnoj plovidbi te zemaljskih i drugih usluga i u potrazi za rješenjem treba voditi računa o svima njima.“

Općenito govoreći, Komisija treba uspostaviti odgovarajuću ravnotežu između mjera oporavka i financijskih zahtjeva koji proizlaze iz europskog zelenog plana i pritom izbjeći nametanje dodatnih regulatornih opterećenja, posebice u fazi oporavka jer se cijeli sektor nalazi u izuzetno lošoj financijskoj situaciji.

Za energetske tranzicije potrebna je jasna vizija budućnosti

Za energetske tranzicije potrebna je jasna politička vizija jer nije riječ samo o tehnološkom pitanju već i o ozbiljnom socijalnom izazovu. U mišljenju koje su sastavili **Lutz Ribbe** i **Thomas Kattinig**, usvojenom na plenarnom zasjedanju Odbora u rujnu, EGSO ističe da će budući energetske sustav morati sadržavati i centralizirane i decentralizirane elemente, ali da se njegova organizacija ne smije prepustiti slučaju.

Tijekom rasprave **g. Ribbe** je izjavio: „Potrebna je jasna vizija o tome treba li prednost dati decentralizaciji ili centralizaciji. U konačnici, za energetske tranzicije u Europi prvenstveno je potrebna sigurnost ulaganja i u javnom i u privatnom sektoru, što se može postići samo ako se donesu jasne temeljne odluke.“

Nadovezujući se na to, **g. Kattinig** je rekao: „Radnici, sindikati i potrošači moraju biti uključeni u tu energetske tranzicije, kao što obećavaju tvorci politika, te EGSO odlučno poziva da se to i učini. Međutim, i u tom pogledu Komisija i države članice više pitanja ostavljaju otvorenima, a na manje njih daju odgovor. Štoviše, postojećim inicijativama energetske politike spriječit će se široko sudjelovanje građana, umjesto da

ga se potakne.“

I centralizirani i decentralizirani sustavi imaju prednosti i mane. U centraliziranom sustavu stvaranje vrijednosti obično je koncentrirano na mali broj sudionika. S druge strane, u decentraliziranom sustavu potrošači mogu sudjelovati kao aktivni kupci, građanske energetske zajednice, poljoprivrednici, MSP-ovi i komunalna poduzeća. (mp)

Buduće gospodarsko upravljanje u EU-u mora označiti prekretnicu, a ne povratak u normalno stanje

Revizija gospodarskog upravljanja koju Europska komisija provodi 2020. pravodobna je i trebala bi utrti put sveobuhvatnoj reformi, čime bi se učinio zaokret prema revidiranom i uravnoteženom okviru umjesto povratka u normalno stanje. U mišljenju koje su sastavili **Judith Vorbach** i **Tommaso Di Fazio** i koje je usvojeno na plenarnom zasjedanju u rujnu EGSO iznosi stav da je na razini EU-a potrebna nova ekonomska politika usmjerena na blagostanje u cilju promicanja dobrobiti ljudi i na niz ključnih ciljeva politike kao što su: održiv i uključiv rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad, pravedna raspodjela bogatstva, javno zdravlje i kvaliteta života, okolišna održivost, stabilnost financijskih tržišta i cijena, uravnoteženi trgovinski odnosi, konkurentno socijalno tržišno gospodarstvo i stabilnost javnih financija.

Pozivajući Komisiju i države članice da nastave s promišljanjem o postojećim pravilima EU-a u svjetlu pandemije COVID-a 19, **Judith Vorbach** rekla je: „Potrebno je hitno revidirati i modernizirati okvir gospodarskog upravljanja, koji bi trebao biti uravnoteženiji i usmjeren na blagostanje te promovirati dobrobit ljudi u Europi. Nikoga se ne smije zapostaviti. Jedan od načina da se to učini primjena je „zlatnog pravila“ za javna ulaganja kako bi se zaštitila produktivnost te socijalna i ekološka osnova za dobrobit budućih generacija. Drugi su važni elementi osiguravanje dostatnih javnih prihoda, pravedna porezna politika i ublažavanje utjecaja ekonomski upitnih pokazatelja na donošenje politika. Ključna će biti i veća uključenost Europskog parlamenta, socijalnih partnera i civilnog društva u cjelini.“

Tommaso Di Fazio dopunio je njezine riječi u istom tonu: „Krizu koju je izazvao COVID-19 golem je šok koji iziskuje posezanje za punim financijskim kapacitetima. Potreban je usklađen cilj kako bi se ograničile gospodarske i socijalne posljedice ove pandemije te kako bi se teret nastale štete pravedno raspodijelio unutar država članica i među njima. Već su donesene značajne kratkoročne mjere poput aktivacije opće klauzule o odstupanju iz fiskalnog okvira. Međutim, umjesto prebrzog povratka u normalno stanje moramo učiniti velik korak naprijed i usmjeriti se prema revidiranoj gospodarskoj viziji kojom se povećava ulaganje u osposobljavanje, istraživanje i razvoj te strateške proizvodne aktivnosti.“ (mp)

Teritorijalni program EU-a – U novim politikama mora se voditi računa o posljedicama koronakrize

Novi revidirani Program EU-a za gradove i Teritorijalni program EU-a moraju biti usmjereni na posljedice krize uzrokovane pandemijom COVID-19, a kohezijska politika mogla bi biti pravi instrument za europski gospodarski oporavak. U dvama mišljenjima usvojenima na rujanskom plenarnom zasjedanju EGSO analizira stanje teritorijalnih politika EU-a i predlaže daljnje korake.

U prvom mišljenju **Petr Zahradník** i **Roman Haken** bave se revizijom Povelje iz Leipziga o održivim europskim gradovima te izražavaju podršku novom Teritorijalnom programu za 2030. u kojemu se poziva na pravednu i zelenu Europu i stabilniju teritorijalnu dimenziju svih politika na svim razinama upravljanja.

Na lokalnoj razini ključni pojmovi za budućnost moraju biti integracija, održivost i otpornost gradova i regija. Na plenarnom je zasjedanju **Petr Zahradník** izjavio: „Postoji ogroman potencijal za provedbu integriranih projekata u području razvoja regija i gradova, a ogromne su i koristi povezane s tim pristupom u smislu postizanja sinergije učinaka, uštede i uspostave funkcionalnih veza.“

Na to se **Roman Haken** nadovezao sljedećom porukom: „S obzirom na posljedice klimatskih promjena, upotrebu resursa i potrebu za smanjenjem okolišnih rizika, održivost i otpornost gradova i regija ne može se razmatrati zasebno. Zato se Program EU-a za gradove u najvećoj mogućoj mjeri mora koordinirati s politikom teritorijalne kohezije.“

Stoga je kohezija – koja je i glavna tema mišljenja **Gonçala Loba Xaviera** – od presudne važnosti. U tom mišljenju EGSO tvrdi da bi kohezija mogla biti idealan alat za suočavanje s brojnim izazovima proizašlih iz pandemije koronavirusa te poziva Komisiju da poduzme odgovarajuće mjere. „Moramo smjesta reagirati i brzo djelovati; financijska sredstva za pomoć i potporu državama članicama moraju se koristiti u skladu s relevantnim kriterijima, ali i odvažno,“ rekao je **g. Lobo Xavier**. „Europi je više nego ikad potreban diferenciran pristup jednom jedinom izazovu.“ (mp)

NOVOSTI IZ SKUPINA

Odgovori najviših političkih krugova na dopis Skupine poslodavaca o proračunu EU-a za oporavak

Skupina poslodavaca EGSO-a

Skupina poslodavaca EGSO-a primila je s najviše političke razine odgovore na svoj poziv za hitro postizanje dogovora o ambicioznom proračunu za oporavak. U lipnju 2020. Skupina poslodavaca uputila je članovima i članicama i **predsjedniku Europskog vijeća Charlesu Michelu, predsjednici Europske komisije Ursuli von der Leyen i predsjedniku Europskog parlamenta Davidu Sassoliju** dopis o toj temi.

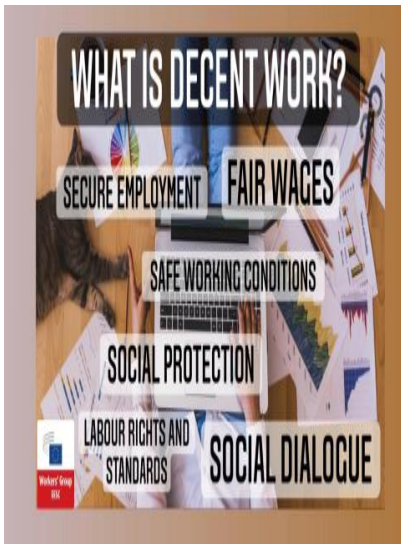
Jedna od glavnih poruka Skupine poslodavaca bila je da su za oporavak cijelog gospodarstva EU-a prijeko potrebna uspješna, otporna poduzeća. Stoga je ključno da se tijekom priprema za razdoblje nakon krize

usredotočimo na poslovne uvjete. Frédéric Bernard, načelnik ureda g. Michela, u svojem je odgovoru od 3. srpnja naglasio da će predstojeći VFO biti od presudne važnosti za stabilan oporavak te da će se njime također podržavati „modernizirano jedinstveno tržište koje u potpunosti funkcionira“.

Slično tomu, i g. Sassoli napomenuo je u odgovoru Skupini poslodavaca od 17. srpnja da su nam potrebne „izvanredne, dosad neviđene ekonomske mjere i istinsko, bezuvjetno europsko jedinstvo“. Izrazio je zadovoljstvo zbog toga što se sa Skupinom poslodavaca slaže o potrebi za jedinstvenim odgovorom europske razine. Za pomoć namijenjenu oporavku europskih građana i građanki te poduzeća od krize potreban je ambiciozan VFO.

I gđa von der Leyen izrazila je zahvalnost na dopisu i dokumentu o stajalištu „**Poslovanje kao ključni element oporavka EU-a od krize izazvane koronavirusom**“. Oba dokumenta prosljeđena su potpredsjedniku Komisije za međuinstitucijske odnose i predviđanja Marošu Šeščoviću. U ime predsjednika Macrona, njegov načelnik ureda Patrick Strzoda potvrdio je važnost brzog ponovnog pokretanja gospodarstva. Dopis je prosljeđen i francuskom ministru gospodarstva i financija Bruni le Maireu i francuskom državnom ministru europskih poslova Clémentu Beauneu.

Svjetski dan dostojanstvenog rada

Skupina radnika EGSO-a

Obilježavanje Svjetskog dana dostojanstvenog rada 7. listopada nikad nije bilo važnije. Pandemija COVID-a 19 pogoršala je postojeće probleme u našim društvima, naročito kad je riječ o dostojanstvenom radu, plaći i dohotku. Ponovo su nerazmjerno pogođene najranjivije osobe: mladi zaposleni na nesigurnim radnim mjestima, žene koje mahom rade u najteže pogođenim sektorima ili pak ne rade kako bi odgajale djecu ili brinule o drugim članovima obitelji, samozaposleni i osobe koje rade putem platformi, slabo plaćeni i neprijavljeni radnici i radnice, migranti i migrantice.

Na Svjetski dan dostojanstvenog rada Skupina radnika pridružila se konfederacijama sindikata ITUC i ETUCU koji pozivaju na uspostavu novog društvenog ugovora za oporavak i otpornost kako bi se odgovaranjem na potrebe građana i građanki posljedice krize uzrokovane COVID-om 19 konačno sanirale na održiv način. Kako bi se europskom projektu doista dao novi zamah, potrebna su solidna socijalna ulaganja kojima se dopunjuju ekonomske politike, pri čemu prednost treba dati očuvanju i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta, pravednim plaćama i okončanju nesigurnog rada.

Komisija mora hitno nastaviti s provedbom europskog stupa socijalnih prava, a naročito s inicijativama za pravedne minimalne plaće, minimalni dohodak, transparentnost plaća i stroža pravila o sigurnosti i zdravlju na radu. U tom je pogledu potrebno zajamčiti kolektivno pregovaranje i interese ranjivih radnika koji rade na nesigurnim radnim mjestima. Također je ključno osigurati pravednost u sektoru platformi, koji stvara golemu dobit za poduzeća, dok se radnici i radnice u tom sektoru nalaze u iznimno nesigurnoj situaciji u pogledu radničkih prava, plaća i radnih uvjeta.

What priorities for EU policies in the future?

By the EESC's Diversity Europe Group

By Simo Tiainen, member of the Diversity Europe Group representing the Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK) of Finland.

A better economic, social and regional balance in Europe and the competitiveness of EU industries and businesses, including farming, must remain priorities of EU policies. Our competitiveness should be based on sustainable production, employment and economic growth. Only an economically strong Europe can take on roles of leadership and responsibility. In trade negotiations, the principles of European food production, such as sustainability, high standards and food security, must never be compromised.

Farming is of key importance for the strategic, economic, environmental and social challenges of tomorrow. Europeans want to continue eating sustainable and safe food. This is why the Common Agricultural Policy (CAP) must guarantee the supply of healthy, safe food, the protection of the environment and the countryside, animal welfare, climate change mitigation and adaptation measures, the livelihood of farmers and the viability of rural areas. The EU must defend the European agricultural model based on the principles of food sovereignty and sustainability. The CAP should be simplified and there should be less bureaucracy and more subsidiarity.

Lastly, EU policies should enhance sustainable forest management. The EU needs a strong forestry strategy that takes into account all dimensions of sustainability. It makes it possible to grow more timber and other products in Europe and can make a significant contribution to the development of a new kind of bioeconomy, to carbon neutrality and to jobs and growth. Sustainable forest management, the necessary carbon sinks and the need to preserve biodiversity are fully compatible with one another.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Izložba „Habitat” Toma Hegena stiže u EGSO

Zračna fotografija otkriva odnos između čovjeka i prirode

EGSO je domaćin **izložbe fotografija pod nazivom *Habitat***, na kojoj će biti izloženi radovi **Toma Hegena**, nagrađivanog njemačkog fotografa i dizajnera iz Münchena.

U svom radu Tom Hegen uz pomoć zračne fotografije prikazuje učinak ljudskog djelovanja na Zemlju, ističući često odnos između čovjeka i prirode. Projektom „Habitat “ on posjetitelje poziva da naš planet otkriju iz nove perspektive, da uvide koji su razmjeri ljudskih aktivnosti i, u konačnici, da za njih preuzmu odgovornost. Na izložbi je izložena serija od 31 fotografije u kojima se autor usredotočuje na pejzaže preobražene ljudskim aktivnostima.

Izložba će biti postavljena u EGSO-u od 26. listopada do 30. studenog 2020., prigodom njemačkog predsjedanja Vijećem Europske unije. (ck)

Urednici

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Suradnici u ovom broju

Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katharina Radler (kr)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Margarita Gavanas (mg)

Koordinacija

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546 94 76
E-pošta: eescinfo@eesc.europa.eu

EGSO info objavljuje se devet puta na godinu tijekom plenarnih zasjedanja EGSO-a. ? EGSO info dostupan je na 23 jezika.

EGSO info ne predstavlja službeno izvješće o radu EGSO-a; informacije o tome dostupne su u Službenom listu Europske unije ili drugim publikacijama Odbora.

Umnažanje je dopušteno ako se EGSO info navede kao izvor te primjerak pošalje uredniku.

10/2020